UNIVERSITETET I BERGEN
DET JURIDISKE FAKULTET

NOTAT til fakultetsstyret

J.nr. Arkiv		Sak nr. 07/11 Styremøte 15.02.11

RAPPORT ÅRSPLAN 2010

I. Innledning
Fakultetsstyret vedtok 07.03.06 strategiplan for 2006-10. Innen forskning og utdanning har det med grunnlag i de overordnede planene vært laget separate årsplaner, og med grunnlag i forslag fra FU og SU vedtok fakultetsstyret i møte 02.02.10 årsplan for 2010 for disse områdene.
Selv om fakultetets separate handlingsplaner for formidling, internasjonalisering og kjønnsbalanse gikk fram til 2009 ble disse lagt til grunn for årsplanen for 2010.

II. Rapport fra Studieutvalget
Fra SU har vi mottatt følgende oversikt over status for utvalgets oppfølging av årsplanen for 2010 hvor vi nedenfor bare har lagt inn mindre redaksjonelle endringer:

UTDANNING

Metode & rettsvitenskap, etikk & verdier

Fra årsplanen 2010:
Det utarbeides skriftlig og overordnet informasjon for studentene, knyttet til hvordan juridisk metode og rettsvitenskap preger hele studieløpet, slik at studentene lettere kan sette sin læring inn i en slik kontekst. Denne informasjonen bør gjøres tilgjengelig på Mi Side ved starten av hvert studieår
Og:
Det må utarbeides skriftlig informasjon om sammenhengen mellom den alminnelige juridiske metode og problemstillinger knyttet til etikk og verdier, jf. den sammenhengen som er beskrevet, og denne sammenhengen må vektlegges i enda større grad i metodefagene.
Og:
Det må utarbeides skriftlig informasjon til studenter og ansatte om opphavsrettslige regler og vitenskapelige/akademiske regler knyttet til sitat, kildehenvisninger og annen bruk av andres materiale.

Statusrapport for 2010:
Med utgangspunkt i skrivet "Krav til arbeidsgruppeoppgaver og til kommentering" (publisert første gang 21.12.2009, deretter på hvert kurs på 1. – 3. studieår) har prodekan for undervisning i samarbeid med studieseksjonen laget et dokument som inneholder slik informasjon som nevnt over. (Se SU Sak 26-1/10-11"Krav til skriftlige arbeider ved Mastergradsstudiet i rettsvitenskap ved Det

juridiske fakultet i Bergen"). Dette reviderte notatet publiseres i begynnelsen av 2011 for studenter og ansatte.

Fra årsplanen 2010:
Det utarbeides en plan for å gi flere mindre forelesninger for studentene underveis i studieløpet, hvor det fokuseres på metode og rettsvitenskap, og hvor dette i størst mulig utstrekning settes i sammenheng med de kursene som hører til det aktuelle studieåret. På denne måten fremheves metode og rettsvitenskap som et sentralt satsningsområde overfor studentene, noe som antakelig vil påvirke studieatferden.
Og:
Forelesninger eller kurs knyttet til etikk og verdier, må komme tidligere i studieløpet og gjennomføres jevnlig gjennom hele studiet
Og:
Møter mellom kursansvarlige eller andre som har ansvar for metode, rettsvitenskap, etikk og verdier på de ulike studieår, for å sikre den(...) gradvise progresjonen (i Årsplan 2010 under "Enhet og sammenheng").

Statusrapport for 2010:
Faglig ledelse er i dialog med et utvalg vitenskapelig ansatte som kan tenkes å gjennomføre slike forelesninger på kurs 1. – 4. studieår.

På Ex. Fac. høsten 2010 har prodekan hatt tre dobbelttimer undervisning med fokus på metode, rettsvitenskap, etikk og verdier. Forelesningene på Ex. Fac ble evaluert av studentmassen i oktober. Hovedinntrykket er klart positivt, men innholdet kan justeres noe etter tilbakemeldinger herfra.

På opplæringsseminaret for arbeidsgruppeledere for 1. og 2. studieår har det vært et tilsvarende fokus, men på et mer avansert nivå, og arbeidsgruppelederne er bedt om å legge vekt på disse elementene overfor studentene i arbeidsgruppene. De grunnleggende poengene og sammenhengene er nedfelt i et opplæringshefte for arbeidsgruppelederne som ble utarbeidet høsten 2010.

Undervisnings- og informasjonsopplegget for studentene som skrev masteroppgave høsten 2010 hadde (etter et samarbeid mellom administrasjonen, enkelte vitenskapelig ansatte og prodekanen) som sitt hovedfokus forholdet mellom juridiske metode, rettsvitenskap, etikk og verdier. Studentevalueringene viser at dette ble godt mottatt.

I tillegg har prodekan hatt samtaler med noen av de kursansvarlige angående muligheten for kortere forelesninger som setter fokus på det metodiske og vitenskapelige, og det synes å være flere muligheter her. På sikt må det samme gjøres for flere kurs.

Fra årsplanen 2010:
Studieseksjonen skal i samarbeid med den faglige ledelse arbeide for at det i det enkelte kurs, og ikke bare metodekursene, i større grad legges vekt på juridisk metode og rettsvitenskap, i form av skriftlig informasjon til kursansvarlige. Dette innebærer ikke noen omlegging av det enkelte kurs, men medfører at en innledningsvis og underveis i kurset i størst mulig grad bør fremheve slike aspekter ved det aktuelle rettsområdet. Også i veiledninger til arbeidsgruppeledere og storgruppeledere, og i sensorveiledninger, bør det i størst mulig grad fokuseres på juridisk metode og rettsvitenskap som en del av det som skal formidles til studentene, eller det som studentene skal vurderes ut fra.

Statusrapport for 2010:
Skrivet til studentene (nevnt under første punkt her) legges ved kjøreplanen som sendes ut til hhv. kursansvarlige og storgruppeledere før hvert kurs f.o.m. våren 2011.

Av dette skrivet fremgår det delvis hva som nærmere ligger i forskningsbasert undervisning (noe som har vært et sentralt punkt i strategiplanprosessen). Gjennom ytterligere skriftlig utdypning, eller i dialog med den enkelte kursansvarlige, vil administrasjonen og den faglige ledelsen forsøke å utvikle mer forskningsbasert undervisning på studieprogrammet (se Årsplan 2011). Det er viktig med evolusjon på dette punktet, slik at utviklingen skjer naturlig og gradvis. Se også om mulighet for kortere forelesninger nevnt i punktet foran.

Fra årsplanen 2010:
Nye modeller for skriving/levering vurderes: Mer fokus på kvalitet på bekostning av kvantitet – annengangs innlevering av gjennomarbeidete besvarelser kan være et alternativ.

Statusrapport for 2010:
Dette må vurderes videre. Alternative modeller må også vurderes i forhold til å bedre tilbakemeldingene studentene får på 3. studieår.
Det er lagt inn som prioritet i årsplan for 2011.

Enhet & sammenheng

Fra årsplanen 2010:
Møter mellom kursansvarlige på hvert studieår, sammen med administrasjon og ledelse, for koordinering og samordning av undervisningen på dette studieåret.

Statusrapport for 2010:
Selv om det er tatt visse steg i form av samtaler med enkelte kursansvarlige, har en del av dette arbeidet måtte utsettes til 2011, slik at innholdet i strategiplanen var kjent. Det er særlig i vårsemesteret (2011) det blir mulighet for å trekke større linjer ut fra føringene i strategiplanen.

Fra årsplanen 2010:
Sende ut skriftlig oppfordring til de kursansvarlige om bruk av engelskspråklig litteratur og undervisning, inkludert mer aktiv og planlagt bruk av engelskspråklige gjesteforskere innenfor emner som har relevans for undervisningen. I forhold til det siste, må det utarbeides rutiner for å få oversikt over aktuelle gjesteforskere, og for å invitere dem til vårt fakultet på et tidspunkt som gjør det mulig for dem å gjesteforelese på det aktuelle undervisningstidspunktet. Noen av fakultetets utvekslingsavtaler inneholder bestemmelser om lærerutveksling som vil kunne være viktige virkemiddel i denne sammenheng.

Statusrapport for 2010:
Hva gjelder først punkt, så må det tas over tid, men prodekan kommer til å følge opp dette temaet i forbindelse med andre samtaler med de kursansvarlige.

Det er utarbeidet rutiner for hvordan fakultetet skal behandle henvendelser fra potensielle gjesteforelesere.

Fakultetet har god oversikt over hvilke utvekslingsavtaler som inneholder lærerutveksling.

Særskilt oppfølging av enkelte kurs

Fra årsplanen 2010:
En kritisk gjennomgang av rettere til obligatorisk kursoppgave. Det vurderes om arbeidsgruppeledere og/eller andre viderekomne studenter skal engasjeres til oppgaveretting/kommentering.

Statusrapport for 2010:
En slik gjennomgang er gjennomført.
Tidligere arbeidsgruppeledere har blitt oppfordret til å søke om godkjenning som sensor/oppgaveretter, og vi har nå en gruppe på vel 20 tidligere arbeidsgruppeledere til disposisjon. Sensorkorpset for de aller fleste emner synes nå å bestå av dyktige og pålitelige sensorer. Kursansvarlige gjøres oppmerksom på tidligere gruppeledere som nå er godkjent som sensorer og oppfordres til å bruke dem.

Kursansvarlig gjennomfører nå nivåkontroll på oppgaveretteres kommenteringer og vurderinger av studentbesvarelser etter tilsvarende mal som nivåkontroll på sensur.

Vi oppfordrer studentene til å gi tilbakemelding til fakultetet dersom de likevel ikke skulle være fornøyde med kommenteringen. Dersom kursansvarlig vurderer at kommenteringen er utilstrekkelig, bes oppgaveretter om å gi ytterligere kommentarer.

Fra årsplanen 2010:
Emneansvarlige lærere og administrasjon for 3. og 4. studieår, samt faglig ledelse går sammen om å utarbeide en dokumentasjon av helheten i/mellom studieårene, med fokus på faglig nivå, indre sammenheng og ytre helhet.

Statusrapport for 2010:
3. studieår: Prodekan har snakket med de kursansvarlige på 3. studieår – og noen endringer er gjort. Man tar sikte på å utarbeide nevnte dokumentasjon høsten 2011, og i større grad samkjøre kursene studieåret 2011/2012.

4. studieår: Dekan og prodekan har gått gjennom ulike aspekter ved kursene i strafferett og rettergang sammen med kursansvarlig, og det vil skje flere endringer på sikt. Nye seminaroppgaver utsettes i påvente av ny lovgivning, etter råd fra høyesterettsdommer Matningsdal. Det er fra høsten 2010 gitt nye obligatoriske kursoppgaver med retteveiledninger.

Fra årsplanen 2010:
PEK-prosjektet evalueres også mht mulige objektive kriterier (gjennomføring, resultat og annet), og det foretas en vurdering mht videreføring – og eventuelt utvidelse – fra og med H10.

Statusrapport for 2010:
Fakultetet har PEK-midler til bruk til arbeidsgruppeledernes veiledningssamtaler til og med høsten 2010/vinteren 2011. Prosjektet vil bli endelig evaluert etter dette.

Fakultetet har ikke søkt videre PEK-midler da forrige søknad utelukker dette. Ordningen videreføres gjennom fakultetets ordinære budsjett etter svært gode tilbakemeldinger fra både studenter og arbeidsgruppeledere.

Fra årsplanen 2010:
Forskningsutvalget og forskergruppene trekkes aktivt inn i arbeidet med å utvikle femte studieår, det gjelder så vel målsetning og ideologi som praktisk gjennomføring med fokus på faglig tilbud og faglige kvalitetskrav. Veiledning til masteroppgave vil være et tema.

Statusrapport for 2010:
Sak 20-09/10 i SU er videresendt FU for uttalelse. Det kan se ut til at en implementering i stor skala vanskelig kan gjøres før de nye forskergruppene er klare, men det er satt i gang et pilotprosjekt gjennom forskergruppen for rettskultur.

Administrasjon og faglig ledelse har imidlertid inntil videre satt i gang enkelte foreløpige tiltak for et mer helhetlig femte år. Det er mer fokus på metode, rettsvitenskap, etikk og verdier i studentenes innføringsforelesninger for skriving av masteroppgave, og det er lagt ut skriftlig informasjon knyttet til disse elementene på Mi Side. Det er også utarbeidet et revidert informasjonsskriv til studentene som skal skrive masteroppgave og til veilederne. Evaluering av disse tiltakene er positive. I løpet av våren vil man utarbeide ytterligere skriftlig materiale med fokus på skriveprosessen. Planleggingsmøte for opplegget for våren 2011 med de involverte er gjennomført.

Arbeidet med utarbeidelse av en oppdatert emnebank er i gang.

Fra årsplanen 2010:
Mottak av nye studenter(internasjonale studenter på 5. studieår) videreutvikles etter det sporet som er etablert. Det legges vekt på mer deltakelse av fagpersonell.

Statusrapport for 2010:
Høsten 2010 deltok professor II Wilhelm Erich Schanze. Våren 2011 deltar dekan. Til informasjonsmøtet for internasjonale studentene januar 2011 vil vi forsøke å få noen interne lærere som underviser i spesialemner våren 2011 til å delta.

Fra årsplanen 2010:
Det må utvikles et opplegg for innreisende utvekslingsstudenter – spesielt i perioden de ikke har undervisning. Enkelte emner har eksterne emneansvarlige, som er her kun i undervisningsperioden – det kan innebære bare en uke og den kan falle sent i semesteret. Studentene må geleides inn i en faglig prosess fra begynnelsen av semesteret. Dette bør inngå i emneansvaret – for eksempel i form av faglige infomøter ved semesterstart, opprettelse av "ukeplaner" for selvstudium mv.

Statusrapport for 2010:
Juridisk studentutvalg har rettskildelærekurs for internasjonale studenter som en av sine målsetninger/fokusområder. Fakultetet må vurdere om dette er mulig.

Fakultetet vil arbeide for bedre fordeling av engelskspråklige emner hhv. høst/vår – semester.

Larry Bakken har allerede tatt initiativ til å flytte 2 emner til høstsemesteret: JUS280-2-A Introduction to Arbitration and International Dispute Settlements og JUS281-2-A Comparative Constitutional Law, og dette er vedtatt av SU.

Planlegging av enkeltkurs

Fra årsplanen 2010:
Foran hvert kurs avholdes et møte mellom kursansvarlig, administrativt ansvarlig og faglig ledelse for å oppsummere erfaringer fra sist kurset ble holdt, gjennomgå erfaringer og forventninger og bekrefte de planene som foreligger. Også andre kan trekkes inn.

Statusrapport for 2010:
Prodekan for undervisning har i samarbeid med studieseksjonen vurdert om det er behov for samtaler/møter i forkant med den kursansvarlige. Man opprettholder uansett praksis med skriftlig kjøreplan for kursansvarlig – der man også legger inn info om eventuelle problemstillinger fra kurs(ene) på samme studieår som kan ha betydning.

Fra årsplanen 2010:
Etter hvert kurs avholdes et møte mellom kursansvarlig, administrativt ansvarlig og faglig ledelse for å oppsummere og dokumentere erfaringer – herunder å drøfte studentevalueringer fra kurset. Erfaringene sammenholdes med de planer og forventninger man hadde før kurset startet. Evalueringen bør fokusere på alle aspektene ved undervisningen, og også ta for seg rammebetingelser som bibliotektjenester, pensum, administrasjonens rolle mv.

Statusrapport for 2010:
Slike møter mellom administrativt ansvarlig og kursansvarlig har vært gjennomført på hvert kurs på 1. – 4. studieår siden oppstart av studieåret 2009/2010. Dette er også implementert i kursansvarliges kjøreplan. Studieåret 2010/2011 har slike møter blitt gjennomført sammen med faglig ledelse og årsplanens punkter har vært i fokus.

Fra årsplanen 2010:
Innenfor hvert studieår må erfaringer og tilbakemeldinger fra foregående kurs videreformidles til den nye kursansvarlige gjennom administrasjonen og/eller prodekanen. På denne måten sikrer en kontinuitet og korreksjon underveis i det aktuelle studieåret.

Statusrapport for 2010:
De studieårsansvarlige formidler denne informasjonen til neste kursansvarlig så snart det lar seg gjøre. Dersom problemstillingene er av faglig art kan prodekan trekkes inn.

Fra årsplanen 2010:
Studentenes representanter bør trekkes inn i arbeidet her der det kan skje uten at det oppstår fare for at de favoriseres i kursgjennomføringen.

Statusrapport for 2010:
Dette blir vurdert fortløpende av prodekan i samarbeid med studieseksjonen.

Prodekan og gruppeleder for studieadministrasjon holder – og skal for fremtiden holde – jevnlige møter med representanter fra Juridisk Studentutvalg.

Fra årsplanen 2010:
Tiltakene tilpasses også en modell som kan fungere for femte studieår; behovene og mulighetene for koordinering og evaluering er andre, men det er av betydning at de følges opp for å sikre høy kvalitet i spesialiseringsdelen av studiet.

Statusrapport for 2010:
Kursansvarliges kjøreplan for spesialemner er under revidering. Den inneholder bl.a. administrative rutiner som skal sikre så lik praksis som mulig.

Kjøreplanen vil også vektlegge faglige spørsmål, som for eksempel sammenhengen mellom spesialemnene og hhv mastergradsoppgaven og emner studentene kan ta på utveksling.

Disponering av undervisningsressurser

Fra årsplanen 2010:
Det arbeides videre med utvikling av en database for registrering og samordning av undervisningsressurser der tilbud og etterspørsel kan koordineres. Som ledd i dette gjennomgås dokumentasjonen av faglig kompetanse for interne lærere.

Statusrapport for 2010:
Studieseksjonen gjennomgikk samtlige kurs på 1. – 4. studieår i forhold til ressurser til undervisning og sensur studieåret 2010/2011, våren 2010. En oversikt over hvilke emner som manglet undervisningsressurser ble utarbeidet og sendt prodekan for undervisning og visedekan for forskning.
Individuelle 2-års planer for vitenskapelig tilsatte iverksettes våren 2011, med utgangspunkt i den enkeltes årsrapport for undervisning og forskning.
Fakultetsstyret har vedtatt ny mal for utlysningsteksten til vitenskapelige stillinger der undervisningskompetanse er vektlagt i vesentlig større grad enn tidligere.
Det er utarbeidet en oversikt over fast og midlertidige vitenskapelig ansatte – samt eksterne, og hvilke(t) kurs de er tilknyttet.
Fakultetet vil i løpet av våren 2011 utarbeide en kompetanseoversikt over interne lærere.

Informasjon & formidling

Fra årsplanen 2010:
Det foretas en gjennomgang av strukturen på informasjonen i MiSide. Målsetningen skal være å gjøre tydelig "fakultetets stemme" mht faglig/akademisk målsetning, å synliggjøre administrasjonens struktur og oppgaver og generelt å gjøre informasjon bedre tilgjengelig – både den som faktisk fins i MiSide og den som må oppsøkes via andre kanaler.

Statusrapport for 2010:
Studieseksjonen har begynt en gjennomgang av Mi Side og fakultetets nettsider – både med tanke på innhold og form. Det har blitt gjort noen strukturendringer på Mi side. Det har også blitt laget retningslinjer for hvem som har mulighet til å legge ut meldinger på Mi side, og hvor. På denne måten får Mi side en mer "rendyrket" profil, hvor fakultetets stemme blir mer synlig. Arbeidet med å utvikle struktur og tilgjengelighet av informasjon på Mi side forsetter i 2011.

Fra årsplanen 2010:
Eksternweb og Fakultetsnytt integreres bedre i informasjonsarbeidet – det må være kjent at viktig informasjon gis også i disse kanalene.
Statusrapport for 2010:
Studieseksjonen arbeider kontinuerlig med utdanningsinformasjon på Eksternweb. Informasjon om utdanning på de engelske sidene har fått et løft det siste året, og først og fremst informasjon til potensielle søkere, konferanser, ledige stillinger etc.).

Fra årsplanen 2010:
De vitenskapelig ansatte bør i større grad få informasjon om hvordan deres egen innsats inngår i en større administrativ og faglig sammenheng, hvor det overordnete målet er å kvalitetssikre undervisningen. I denne sammenhengen står det sentralt at de vitenskapelig ansatte, på samme måte som studentene, blir informert om de samme forhold som er nevnt foran i bokstav a.

Statusrapport for 2010:
Staben har utarbeidet en informasjonspakke til nyansatte der det nok kan være rom for å beskrive sammenhengen nevnt her på en mer utfyllende måte. Se for øvrig punkt om kjøreplan for storgruppeledere og kursansvarlige.
Informasjon om dette vil også fremkomme av de møter og skriv som er nevnt i årsplanen her.

Evaluering & oppfølging

Fra årsplanen 2010:
Evaluering av systemer og strukturer: Et eksempel på dette er NOKUT-evalueringen og det mandat programsensorene vil ha våren 2010.

Statusrapport for 2010:
Programsensorenes mandat for 2010 var å evaluere fakultetets eksamensordning. Dette arbeidet vil ta noe lengre tid enn antatt p.g.a. andre forpliktelser de har tatt på seg for fakultetet.

Fra årsplanen 2010:
Evaluering av praksis: Et eksempel på dette er jevnlig tilbakemelding fra studenter mht gjennomføring av undervisningsaktiviteter og mht andre elementer i studiekvalitetsbegrepet.

Statusrapport for 2010:
Fakultetet har arrangert referansemøte med arbeidsgruppelederne på 2. studieår etter kurset i Tingsrett og skal ha møte med arbeidsgruppelederne på 1. studieår etter JUS111 Forvaltningsrett I (25. januar).
Arbeidsgruppelederne skriver en kort rapport for hver arbeidsgruppe etter gjennomføring av samtaletimer (PEK-prosjektet: Økt studietrivsel gjennom faglig tilbakemelding).

Det gjennomføres en evaluering av samtlige spesialemner studieåret 2010/2011. Spesialemner med undervisning høsten 2010 er evaluert. En samlet rapport legges frem for Studieutvalget i februar 2011.

Fra årsplanen 2010:
Det er nødvendig å foreta en kritisk gjennomgang av studiekvalitetsbegrepet og å se om evalueringsmetodene og – midlene er egnet til å sikre tilstrekkelig studiekvalitet.

Statusrapport for 2010:
Form og innhold på referansegruppemøtene skal vurderes i samarbeid med ansatte og studenter våren 2011.

Juridisk studentutvalg (JSU) er forespurt om ikke de også kan gjennomgå opplegget på disse møtene. JSU har sin studieårskontakt til stede på samtlige referansegruppemøter.

III. Rapport fra Forskningsutvalget
Fra FU har vi mottatt følgende oversikt over statusrapport for utvalgets oppfølging av årsplanen for 2010 hvor vi bare har lagt inn mindre redaksjonelle endringer:

FORSKNING

Fra årsplanen 2010:
2.1 Forskergruppene
Det juridiske fakultet skal iverksette en strategiprosess for strategiperioden 2011 – 2015 som skal ferdigstilles høsten 2010. Parallelt med strategiprosessen gjennomføres det en evaluering av ledelse og organisering av fakultetets forskningsmiljø for å vurdere hvorvidt fakultetet er organisert på en hensiktsmessig måte for å nå de strategiske mål. Som et ledd i implementeringen av den aktuelle strategien, står en reorganisering av forskergruppene som et mulig virkemiddel. Det nødvendige kartleggings- og analysearbeidet som er nødvendig for å vurdere behovet for en reorganisering ble igangsatt høsten 2009.

Det må antas en slik prosess vil føre til at fakultetets forventninger til de ulike forskergruppene vil bli tydeligere. Videre må det antas at det vil bli etablert intensivordninger som inkluderer økonomisk og administrativ støtte til forskergruppene i den grad årets budsjett tillater det. En konsekvens av den totale prosessen vil sannsynligvis føre til at noen forskergrupper blir nedlagt – først og fremst fordi det per i dag på noen fagområder ikke eksisterer aktive forskningsmiljøer der man opprinnelig hadde tiltenkt en forskergruppe.

Parallelt med strategiprosessen vil det foregå en evaluering av forskerskolen og en implementering av ulike tiltak fra Handlingsplanen for forskerutdanningen, som ble anbefalt av det sentrale forskningsutvalget ved UiB våren 2009. Det må antas at sentrale tiltak i handlingsplanen også kommer til å berøre de forventninger og arbeidsoppgaver som relateres til forskergruppene. Det kan videre antas at forskergruppelederrollen blir tydeligere definert, og muligens kan kobles mot belønningsmekanismer som motiverer til å utøve lederskap.

Det ligger for øvrig an til at man tar sikte på å bruke forskergruppene, mer aktivt som ledd i fakultetets rekrutteringsarbeid, og da særlig rettet mot masteroppgaveskrivende studenter. Dette vil være i tråd med handlingsplanen for forskerutdanningen, og må antas å være i tråd med den kommende strategiplanen. Som følge av tidsperspektivet på strategiplanarbeidet – som må koordineres med den sentrale ledelsens arbeid med strategiplanen for UiB for samme tidsperiode, tror vi at arbeidet med reorganiseringen kan avsluttes tidligst ved utløpet av 2010.

Statusrapport for 2010:
Som et ledd strategiprosessen ved fakultetet, som ble gjennomført fra mars til november i 2010, er det blitt gjennomført såkalte SWOT-analyser (egenvurdering av styrker og svakheter) i de aktive

forskergruppene. Noen få grupper har i løpet av denne prosessen blitt nedlagt grunnet manglende aktivitet – i tråd med antagelsen for et år siden. Videre er det opprettet to nye forskergrupper i løpet av høsten. En i formuerett og en i rettskultur og komparativ rett. To forskergrupper er under vurdering for nedleggelse.
Jevnt over har aktivitetsnivået vært bra og økende, og det er tale om stadig flere samarbeidsprosjekter innad i forskergruppene som vil kunne gi gode forskningsresultater. Dette gjelder særlig samarbeid knyttet til internasjonale perspektiver og internasjonale aktiviteter. Det har foregått en egen grundig strategiprosess i forskergruppen for strafferett og straffeprosess. Gruppen leverte i oktober 2010 en omfattende utredning til fakultetets strategiutvalg. Strategien tar sikte på å utvikle et nasjonalt kompetansesenter innenfor strafferett, straffeprosess og politi- og påtalerett. Strategien ble presentert for Justisministeren, politi-, påtalemyndighet, kriminalomsorgen, UiBs ledelse, lokale politikere og øvrige eksterne samarbeidspartnere på en stor markering i desember 2010 av en ny, stor tildeling fra Bergens Forskningsstiftelse. Planene for forskergruppen har senere høstet stor interesse, også fra andre forskningsmiljøer, som vil være attraktive samarbeidspartnere.

Det ble også utarbeidet større forskningsprosjekter i konkurranserett, og formuerett høsten 2010, med tanke på å utvikle disse fagmiljøer til nye, sterke forskergrupper ved fakultetet. Prosjektene er et ledd i en strategisk satsing og et ledd i Forskningsrådets oppfølgning av evalueringen av rettsvitenskapelig forskning i Norge fra 2009. Som et ledd i dette arbeidet, er det opprettet en egen styringsgruppe for fagområdene konkurranserett og EU-rett, som skal koordinere aktiviteter mellom disse fagområdene. Videre er det søkt om en deltid koordineringsstilling til en professor som et ledd i det større forskningsprosjektet innen konkurranserett/EU-rett, for å utvikle videre et arbeid med å etablere et kompetansesenter for konkurransepolitikk i samarbeid med NHH, Institutt for samfunnsøkonomi (UiB) og Konkurransetilsynet. Tildeling er ventet våren 2011.

Ulike forskergrupper har også utarbeidet prosjekter som ledd i Grunnlovsatsingen, som ble utlyst av Forskningsrådet med søknadsfrist 13. oktober 2010. Det ble sendt 4 søknader fra fakultetet. Det ble sendt 5 søknader totalt i form av juridiske prosjekter, 6 prosjekter fra UiB som sådan. Tildeling er ventet våren 2011.

Det kartleggingsarbeid som er nødvendig for å vurdere en reorganisering av forskergruppene er gjennomført. En del av evalueringsarbeidet gjenstår, og det bør trekkes veksler erfaringene fra en nokså omfattende evaluering fra et nordisk ekspertpanel av forskergruppene i Oslo, som ble sluttført i november 2010. De antakelser som ble gjort om mulige endringer i rammevilkårene for forskergruppevirksomheten, og som fremgår av årsplanen for 2010, står ved lag etter kartleggingsarbeidet.

Det er tilrettelagt for en rekke tiltak for å benytte forskergruppene som et mer aktivt ledd i fakultetets rekrutteringsarbeid, særlig rettet mot studenter som skriver masteravhandling. Det er etter initiativ fra SU gitt klarsignal for et pilotprosjekt, der en eller to forskergrupper får ansvar for flere masterstudenter som skriver stor masteravhandling. Vilkårene for integrering og opptak skal skje i samråd med forskergruppelederne. Prosjektet er et ledd i arbeidet med å skape et mer helhetlig undervisningstilbud på 5 studieår.

Videre er det vedtatt i fakultetets strategiplan for perioden 2011-2015 at det skal arbeides for studentaktiv forskning. Dette innebærer først og fremst at studentene skal ha en tilknytning til fakultetets større forskningsprosjekter. Som et ledd i dette arbeidet, har forskningsdekanen i samråd med seniorforskere lagt til rette for en rekke studentstipend i tilknytning til de større forskningsprosjektene ved fakultetet.

Flere forskergrupper har også gitt tilbud om deltakelse, via sine veiledere, til studenter som skriver avhandling.
Et nytt tiltak i strategiplanen er at prosjektgrupper og forskningsmiljø skal gis ansvar og få godskrevet tid for å utvikle undervisningsopplegg på studieordningen. Det er planer om flere slike tiltak med tanke på internasjonaliseringen av undervisningen, blant annet i tilknytning til metodekurset på 3. studieår og i tilknytning til strafferettsundervisningen. Prosjektene er satt i gang i samarbeid mellom visedekanen for forskning og prodekanen for undervisning.

Kartleggingen og analysene fra strategiprosessen gir grunn til å tro at er nødvendig å se forskergruppevirksomheten i sammenheng med styringen av hele fakultetets forsknings- og undervisningsvirksomhet, når det skal tas stilling til en eventuell reorganisering. Det må blant annet tas hensyn til hvilke funksjoner større forskningsprosjekter, flerfaglige samarbeidsstrukturer, herunder institusjonelt samarbeid og andre ledelsesfunksjoner kan spille. På bakgrunn av fakultetets strategiprosess og strategiplan, er det grunn til å tro at det vil gi bedre resultater å skape synergieffekter, samarbeidsrelasjoner og en målorientering i relasjon til større forskningsprosjekter på fakultetet, enn å forvente årlige målbare forskningsresultater fra forskergruppene. Erfaringene tilsier at forskergruppene bør ha en egen mer uformell funksjon som interesseforum og møteplass, og være et sted for etablering av nye forskningsaktiviteter som senere kan utvikles til større forskningsprosjekter. Det bør likevel stilles visse og klarere forventninger til forskergruppevirksomheten enn det som har vært tilfellet tidligere. Dette særlig på bakgrunn av at det kan være hensiktsmessig å kanalisere deler av driftmidlene til forskergruppevirksomheten, for å kunne gjennomføre en klarere rekrutteringsstrategi. Det kan også være nødvendig dersom fakultetet skal klare å tilby den forskningsbaserte undervisning som er målet i strategiplanen for 2011-2015, som ble vedtatt i desember 2010. Det er videre nødvendig for å kunne tilfredsstille UiBs krav til forskerutdanningen, som krever at doktorgradskandidatene har forankring i et mer spesifikt fagmiljø.

Som et ledd i å intensivere aktiviteten i forskergruppene mot flere felles og konsentrerte forskningsaktiviteter, ble smådriftsmidlene for 2010 i det vesentlige utlyst som prosjektmidler. Kvaliteten på prosjektskissen og tidligere aktivitet i gruppen var relevant for en eventuell tildeling til forskergruppen. Tiltaket har til dels vært vellykket, men flere av prosjektene har ikke blitt gjennomført. Tidshorisonten på prosjektmidlene kan være noe kort, og det bør muligens følge med en rapporteringsordning i forhold til prosjektmidlene dersom slike insentiver skal være vellykkede.

Opplæringsdelen i fakultetets ph.d.-program er revidert, og Fakultetsstyret vedtok i desember 2010 å innføre et helt nytt program under opplæringsdelen. Det følger til dels nye undervisningsformer av det nye programmet, og forskergruppene vil få en mer aktiv rolle i rammene for det nye undervisningsopplegget. Doktorgradskandidatenes første prosjektfremleggelse skal fortrinnsvis skje i forskergruppene. Det stilles kvalitetskrav til gjennomføringsformen. Videre kan doktorgradskandidatene få godskrevet deler av opplæringsprogrammets valgfrie del, ved å arrangere og lede aktiviteter i forskergruppene som tilfredsstiller visse kvalitetskrav når det gjelder karakter og omfang.

Fra årsplanen 2010:

2.2 Eksternfinansiering

Den nødvendige oppbyggingen av fakultetet på personalsiden må først og fremst skje gjennom grunnbevilgningen, men det er påkrevd å øke omfanget av eksternfinansieringen for å øke volumet på forskningsvirksomheten. Det tas sikte på at man i løpet av 2010 skal etablere kvalitetssikrings- og informasjonssystemer knyttet til arbeidet med søknader til de større finansieringskildene. Det er

grunn til å regne med at de strukturelle forutsetningene for å iverksette slike rutiner ikke vil være på plass før en eventuell etablering av de nødvendige personellressurser, og tilretteleggelsen for en mer effektiv forskningsledelse, er gjennomført. I 2010 vil man derfor først og fremst forsøke å få til en prøveordning med enkeltelementer som kan bidra til å gi bedre informasjon til de vitenskapelig ansatte og kvalitetssikring av budsjettene knyttet til søknadene. Videre vil det forsøkes etablert et mer aktivt og kompetanseoppbyggende samarbeid med Universitetets forskningsavdeling og Forskningsrådet i forkant av de større søknadsfristene.

Som et ledd i et mer langsiktig strategiarbeid, vil fakultetets ledelse også arbeide aktivt mot større finansieringskilder i dialog med enkeltforskere for å bidra til å drive fremover større forskningsprosjekter knyttet til sentrale fakultetssatsinger.

For øvrig pågår det et kontinuerlig arbeid for å skaffe kortvarige eksternfinansierte stillinger til de stipendiatene som leverer doktorgraden i løpet av 2010. De fleste har gode utsikter til å få eksternfinansierte engasjementer opp til 6 måneder. Dette arbeidet foregår hovedsakelig i forhold til den enkelte forsker og i tilknytning til medarbeidersamtaler.

Statusrapport for 2010:
Det totale omfanget av forbrukte midler fra eksterne kilder (Forskningsrådet, Bergens forskningsstiftelse, Meltzer m.m.) var på kr. 12, 4 mot kr. 8,6 millioner i 2009 (og 5,1 millioner kroner i 2008). Tildelinger på i overkant av 30 millioner mot slutten av 2010 fra Norges Forskningsråd og Bergens forskningsstiftelse, betyr at porteføljen av eksternfinansierte prosjekter vil øke betydelig i 2011.

Av nye prosjekter i 2010 må nevnes:

- "Health Promotion, Dignity and Human Rights" – et samarbeidsprosjekt (finansiert av NORGLOBAL-programmet i Forskningsrådet) mellom flere forskningsmiljøer ved UiB og universitetet i Dar es Salaam, Tanzania. Dette prosjektet kom i gang i 2010 og har rekruttert en brasiliansk post.doc, som startet arbeidet i november. Det er også ansatt en post doktor i Tanzania.

- "Strafferettens funksjonalitet". Prosjektet er finansiert av Bergens Forskningsstiftelse, og omfatter straffeprosess, politi- og påtalerett. Prosjektet er fireårig, med en tildeling på totalt kr. 16 millioner. Det er også ventet gaveforsterkningsmidler som følge av tildelingen. Prosjektet starter opp i 2011.

- "Theory in Practice: Risks and Responses in the Modern Criminal Law" finansiert av FRISAM, som en utbygging av prosjektet "Criminal Law Theory – A New Norwegian Approach", med finansiering fra Bergens forskningstiftelse. NFR-bevilgningen har en ramme på ca 6 millioner. Prosjektet starter opp i 2011.

- "Judicialisation and social citizenship", finansiert av Forskningsrådets VAM-program, koordinert av Det juridiske fakultet. Prosjektet et er samarbeid mellom blant andre CMI, Uni Rokkan-senteret, Høyskolen i Bergen og Universitetet i Stavanger og har en budsjettramme på 14 millioner fra NFR, samt en postdoktorstilling som finansieres av UiB sentralt. Andelen til Det juridiske fakultet i prosjektet er ca 6 millioner. Prosjektet starter opp i 2011.

- "Migration to Norway - Flows and Regulations", finansiert av Forskningsrådets VAM-program og som koordineres av Institutt for samfunnsforskning. Budsjettrammen er totalt på 11 millioner hvorav Det juridiske fakultet har en bevilgning på i underkant av 5 millioner.

- "Provision of welfare to 'irregular migrants'", finansiert av Forskningsrådets VAM-program og som koordineres av Uni Rokkan-senteret. Budsjettrammen er totalt på 12 millioner hvorav Det juridiske fakultet har en bevilgning på ca 4,5 millioner kroner. Prosjektet starter opp i 2011.

Det har i løpet av 2010 blitt laget en nokså omfattende håndbok for kvalitetssikringsrutiner i forskningsadministrasjonen. Forskningsdekanen er inne i budsjettprosessene knyttet til alle eksterne søknader, og krav om forhåndsgodkjente planer og skisser medfører at det er mulig å kombinere søknadene med gjennomføringen av en mer overordnet rekrutteringsstrategi. En slik praksis har blant annet ført til at man per i dag har fått innvilget mer kortvarige prosjektstillinger i så stor utstrekning at de aller fleste stipendiatene som har behov for det kan tiltre et engasjement mellom innlevering av doktoravhandling og disputas frem til og med våren 2013.

I det sentrale Forskningsutvalget ved UiB ble det vedtatt (på bakgrunn av fjorårets forskningsrapporter og årsplaner) å utrede en bedre organisering av den totale forskningsadministrasjonen ved UiB. Hensikten er å profesjonalisere driften, høyne kompetansen og bedre støttefunksjonene og samarbeidet med de ulike enhetene/institusjonene. Det er ventet at dette tiltaket også blir vedtatt som en del av UiBs strategiplan. Utredningen vil ta noe tid, og tidshorisonten for en eventuell plan og implementeringen av denne er usikker. Fakultetet har derfor foreløpig ikke lagt opp til en større plan for å utvikle samarbeidet med UiBs forskningsadministrasjon, men fortrinnsvis heller å bedre organiseringen og optimaliseringen av ressursutnyttelsen lokalt. Det må imidlertid foretas en bedre kartlegging av de eksisterende ressursene for fakultetet i den sentrale forskningsadministrasjonen.

Fra årsplanen 2010:
2.3 Nasjonal evaluering av rettsvitenskapelig forskning
Forskningsrådet foretok en evaluering av rettsvitenskapelig forskning i Norge i 2009. Rapporten ble behandlet av Forskningsrådets styre 18. desember 2009. I rapporten konkluderte det faglige utvalget med at hovedinntrykket av fakultetets virksomhet er at man er på "rett vei". Det ble dog understreket at produksjonen av engelskspråklige artikler relativt sett var lav.

Som en følge av dette, vil fakultetet i løpet av 2010 forsøke å stimulere til mer produksjon i engelskspråklige tidsskrifter. Dette kan gjøres gjennom et informasjonsarbeid og i et samarbeid med forskergruppene. Videre vil det bli avsatt en større andel midler i budsjettet til språkvask. Det vil også bli kartlagt og lagt til rette for at enkeltforskere i større grad kan videreutvikle sin språkkompetanse gjennom de akademiske ressurser som finnes ved Humfak ved UiB. I 2009 fikk de forskere som søkte, eller var tilknyttet, større forskningsprosjekter der det publiseres på engelsk, et tilbud å et individuelt og intensivt språkopplæringskurs ved UiB knyttet til akademisk skriving. Ledelsen vil forsøke å tilrettelegge for at flere kan delta på slike kurs i 2010.

For øvrig vil rapporten fra Forskningsrådet bli gjennomgått mer systematisk i fakultetets forskningsutvalg og styre, og det vil etter et møte med Forskningsrådet om rapporten i mars 2010, bli lagt en plan for mulige tiltak som kan stimulere og effektivisere forskningsproduksjonen. Det er nærliggende at man i forlengelsen av dette bør ha en gjennomgang av fordelingen av oppgaver mellom faglige og administrativt ansatte, med sikte på å få til en forbedret og mer effektiv samhandling mellom de to ansattegruppene.

Statusrapport for 2010:
Publisering på engelsk er økende og har tatt seg ytterligere opp i 2010. I løpet av høsten 2010 har det blitt gjennomført et prosjekt i samarbeid med Bibliotek for juridiske fag som dokumenterte de vitenskapeliges publisering på ikke-skandinaviske språk i 2008 – 2010. Prosjektet kulminerte med

åpning av en juleutstilling i biblioteket, samt presentasjon av en katalog med omtale av alle publikasjonene. Gjennom dette prosjektet har man fått kartlagt en rekke internasjonale nettverk og annen type internasjonal aktivitet, og informasjonen vil bli systematisert og prosjektet videreutviklet i fakultetets handlingsplaner for formidling og internasjonalisering, som vedtas sommeren 2011.

Evalueringsrapporten fra Forskningsrådet ble fulgt opp i 2010 gjennom et møte i Forskningsrådet med alle de evaluerte miljøene i Oslo i mars. Det ble nedsatt et hurtigarbeidende utvalg av Forskningsrådet der fakultetets dekanus deltok, og stipendiat Halvard Fredriksen representerte stipendiatgruppen ved de ulike forskningsinstitusjonene. Dette utvalget presenterte sine anbefalinger og forslag til tiltak i juni i rapporten Rettsforskningens framtid. Hovedbudskapet i anbefalingene er at det er et stort behov for rettsvitenskapelig forskning i Norge og særlig store forskningsmessige utfordringer på grunn av internasjonaliseringen av retten. På flere viktige områder som har stor betydning for samfunnsutviklingen i Norge, eksisterer lite eller ingen forskningsbasert rettsvitenskapelig kompetanse. Etter sommeren lyste Forskningsrådet ut (planlagte) midler til institusjonsforankrete strategiske prosjekter i juridiske fag. Fakultetet har sendt inn tre søknader for ca 7, 5 millioner knyttet til fakultetets satsingsområder.

Fakultetet har også i 2010 stilt til rådighet ressurser for språkvask og oversettelse. Til sammen har det vært i overkant av 10 språkvaskprosjekter (inkl prosjekter som ble finansiert av eksterne midler). Det er også bevilget midler til enkelte større_oversettelser av forskningsarbeider av spesielt god kvalitet, for publisering i internasjonalt anerkjente tidsskrifter. Det er uttrykt et stort behov for språkvask av det økende antallet engelskspråklige doktoravhandlinger ved fakultetet. Kostnadene ved denne type språkvask overstiger langt budsjettdekningen. Erfaringen er at det bør øremerkes et betydelig større beløp til denne type driftsutgifter, men i lys av antallet engelskspråklige avhandlinger som forventes levert det aktuelle driftsåret.

Flere stipendiater har deltatt på intensive og langvarige språkkurs i Tyskland. Det har vært lite tilbud av språkopplæring ved UiB generelt.

En ytterligere plan for tiltak basert på rapporten Rettsforskningens framtid og evalueringen fra Forskningsrådet, vil bli vurdert i arbeidet med handlingsplanene for formidling og internasjonalisering. Arbeidet med handlingsplanene ble igangsatt etter vedtakelsen av strategiplanen i 2010 og vil sluttføres våren 2011. Foreløpig status er at mange av de tiltak som er foreslått i rapporten allerede er implementert i forskningsadministrasjonen ved fakultetet.

Fra årsplanen 2010:

2.4 Forskerutdanning

Forskerskolen ble innført 1. august 2006. Høsten 2009 ble det igangsatt en grundig evaluering basert på spørreskjema og intervjuer av stipendiatene og ferdige doktorer. Evalueringsarbeidet er planlagt ferdigstilt i løpet av februar 2010. Høsten 2009 oppnevnte fakultetets forskningsutvalg et forskerskoleutvalg som skal gjennomgå alle relevante evalueringer og strategiplaner og regelverk knyttet til forskerskolen. Det skal foretas en vurdering av om målene med forskerskolen av 2006 ble oppnådd, og det ligger også i mandatet å foreslå eventuelle forbedringer.

Fra og med 2009 deltar fakultetet i nordiske forskerutdanningssamarbeid. Fakultetet arrangerer sammen med Universitetene i København og Aarhus et ph.d.-seminar i rettsfilosofi, som vil finne sted i Bergen i juni 2010. Videre arrangerer fakultetet i samarbeid med universitetene i Aalborg og Uppsala et ph.d.-seminar i formuerett.

Det er behov for å utvikle en engelsk-/fremmedspråklig opplæringsdel for at fakultetet lettere skal kunne rekruttere stipendiater med utenlandsk bakgrunn, og for å kunne få til en tilfredsstillende internasjonal profil på forskerskolen. Problemstillinger knyttet til dette temaet ble diskutert på det nordiske dekanatmøtet høsten 2009, og de ulike institusjonene er positive til å hjelpe hverandre med å utvikle slike tilbud og legge til rette for deltakelse av nordiske stipendiater.

Per i dag er det en engelskspråklig stipendiat på fakultetets doktorgradsprogram. Denne personen har fått tilrettelagt sitt studietilbud gjennom en individuell opplæringsplan. Det er nødvendig at en del av forskeropplæringen til denne personen gjennomføres via kurstilbud som arrangeres av internasjonale akademiske nettverk eller ved andre institusjoner. Det er et problem at en slik løsning er svært ressurskrevende for fakultetet på grunn av behovet for reisemidler. Det antas at denne løsningen vil påføre fakultetet mindre utgifter i 2010 enn i 2009.

Statusrapport for 2010:
Forskerskoleutvalget ledet av forskningsdekanen la frem sin innstilling i november, og den ble behandlet i Forskningsutvalget 30. november og i Fakultetsstyremøte 14. desember.

Utvalget gjorde sitt arbeid på grunnlag av følgende mandat:

> "Utvalget skal gjennomgå de foretatte evalueringer av forskerskolen og vurdere om og i hvilken grad de læringsmål og forutsetninger som man la til grunn ved innføringen av forskerskolen i 2006 er oppnådd. Utvalget skal utrede hva som kan være årsakene til at eventuelle læringsmål ved forskerskolen ikke ble oppnådd.
>
> Videre så skal utvalget vurdere om undervisningsoppleggene og sammensetningen av dem bør endres på bakgrunn av de evalueringer av forskerskolen som er foretatt. Utvalget skal vurdere om undervisningsoppleggene for forskerskolen bør endres på bakgrunn av de retningslinjer, universitetspolitiske mål og prinsipper for doktorgradsutdanninger som fremkommer i regelverk, strategiplaner og internasjonale standarder som fakultet er bundet av og forpliktet til, eller anbefalt å følge.
>
> Utvalget skal utforme tydelige læringsmål for forskerskolen og skal i denne forbindelse se hen til den standard for læringsutbytte for doktorgradsutdanningen i Norge som er fastsatt av departementet.
>
> Utvalget skal eksplisitt vurdere om forskergruppene skal ha en mer fremtredende rolle i forskerskoleopplæringen, samt vurdere hvordan man kan utvikle engelskspråklige tilbud i forskerskolen og en større grad av internasjonalisering i de kurs og foredrag som tilbys i tilknytning til forskerskolen i rettsvitenskap.
>
> Utvalget skal også vurdere om det eventuelt bør innføres overgangsordninger i tilknytning til de eventuelle endringer som forslås, og det bør utarbeides forslag til retningslinjer for godskriving av undervisningsopplegg, konferanser og seminarer som stipendiatene deltar på utenfor forskerskolens regi."

Utvalget la frem et forslag til en helt ny opplæringsdel under fakultetets ph.d-program. Det er ventet at den nye opplæringsdelen vil iverksettes fra september 2011.

Styret gjorde slikt vedtak da den behandlet innstillingen:

"Fakultetsstyret ber om at det med grunnlag i innstillingen fra Forskerskoleutvalget og merknadene som framkom i møtet utarbeide forslag til nødvendige retningslinjer som forelegges fakultetstyret seinest 1. februar 2011."

Forskningsdekanen og forskerskolelederen deltok den 14. oktober på et møte i København der representanter for alle forskerskolene i Norden diskuterte muligheter for å tilby felles ph.d.- kurs, og eventuelt å bygge opp en nordisk forskerskole. Et mer systematisk nordisk samarbeid vil kunne gi et bedre og mer variert tilbud av kurs, og gi doktorgradskandidatene et større nettverk.

Deltakerne på møtet var generelt positive til et nordisk samarbeid, men det var ønske om ulike ambisjonsnivåer for samarbeidet. Det ble også lagt opp til muligheter for differensiert samarbeid mellom ulike institusjoner. Det var en forutsetning at minst 2/3 av kursene skal tilbys lokalt.

Det ble uttrykt et særlig behov for et samarbeid om spesialkurs – i den forstand at det arrangeres kurs i tilknytning til ulike fagområder og overordnede metodiske problemstillinger og aktuelle utfordringer på disse områdene.

Forutsetningen for et samarbeid, og en forutsetning som per i dag ikke er avklart, er at det ved en koordinering sikres et noenlunde ensartet faglig nivå. Videre må lengden og omfang av aktuelle kurs diskuteres, og det må klargjøres hvilke praktiske ordninger som kan være aktuelle for en tilstrekkelig kvalitetssikring og felles normering. Det var enighet om å etablere en felles webside, og stille til disposisjon administrative ressurser slik at doktorgradskandidatene i god tid skal få en tilgang til og oversikt over kurs ved andre institusjoner som vedkommende kan delta på.

Det ble høsten 2010 vedtatt en ny veilederordning for fakultetets doktorgradskandidater for å sikre bedre veiledning og ressursutnyttelse, også foranlediget av et tiltak i handlingsplanen for forskerutdanningen ved UiB, der hovedregelen skal være to veiledere per doktorgradskandidat.

Alle stipendiater skal ha en intern veileder som har doktorgradskompetanse og som har en faglig bakgrunn som gjør vedkommende kvalifisert til å følge opp den faglige utviklingen i avhandlingsprosjektet innenfor alminnelige rettsvitenskapelige rammer og på et høyt faglig nivå.

Oppdragsveiledere kan oppnevnes underveis i prosjektperioden, når prosjektet er kommet i en fase der det oppstår et behov for en avklaring av faglige, metodiske og/eller strukturelle utfordringer som krever en særskilt fagkompetanse.

Oppdragsveilederen får et bestemt oppdrag knyttet til enkelte spesifikke faglige utfordringer i prosjektet, og skal bruke, 1-4 måneder på å sette seg inn i en tekst for så å gi råd på bakgrunn av dette innenfor en bestemt frist. Oppdragsveilederen oppnevnes av visedekanen etter samtale med hovedveileder og stipendiat.

Kort tid etter at fristen for oppdraget er utløpt, skal oppdragsveilederen ha en samtale med stipendiat og veileder der rådene og konsekvensene av disse for den videre fremdriften i prosjektet diskuteres.

En god utnyttelse av veiledningsordningen forutsetter gjennomføring av planen for medarbeidersamtaler og kontinuerlig oppfølgning av stipendiatene fra den faglige ledelse i forskningsadministrasjonen. Som et ledd i disse tiltakene, og som en følge av evalueringen av forskerskolen av 2006, er det også innført medarbeidersamtaler med eksterne doktorgradskandidater på ph.d.-programmet. Tiltaket er også iverksatt for å sikre kandidatene en

bedre kontakt med forskergruppen og fagmiljøene ved fakultetet, der kandidatene har sin faglige tilknytning. Videre er det en hensikt å i større grad å utnytte den ressurs og det kontaktnett som doktorgradskandidaten selv kan representere.

I november 2010 ble det også vedtatt å opprette et eget stipendiatutvalg, som skal sikre gruppen bedre medvirkning i fakultetets beslutningsprosesser og iverksettelse av ulike tiltak som kan bedre stipendiatenes arbeidsvilkår. Videre er det i løpet av høsten 2010 etablert en fadderordning for nytilsatte stipendiater for å sikre raskt integrasjon i det faglige og sosiale miljøet, samt rask informasjonsflyt vedrørende praktiske ordninger og administrative forhold som berører stipendiatens arbeidssituasjon. Ordningen er antatt å være særlig gunstig for integrasjon av stipendiater med utenlandsk bakgrunn.

IV. Formidling

Fra årsplanen 2010:
Fakultetets handlingsplan for 2007-09 om formidling legges til grunn for arbeidet med formidling 2010

Statusrapport for 2010: I tilknytning til enkelte av fakultetets større forskningsprosjekter er det satt i gang særskilte formidlingstiltak for å øke kontakten med brukergrupper, media og en økt deltakelse i samfunnsdebatten.

I forbindelse med satsingsområdet Demokrati og rettsstat ble det i 2010 tatt initiativ til å starte et Forum for vitenskap og demokrati. Målet med forumet er å etablere et felles møtested for studenter og ansatte - og være et viktig supplement til forsknings- og utdanningsdebatten i mediene. I regi av dette forumet og det tidligere etablerte CMI-UiB Fredagsseminaret er det arrangert en rekke seminarer i 2010 med god oppslutning både i form av deltakelse og mediedekning.

I nye større forskningsprosjekter, er det også særskilte planer for dialogmøter med media og brukergrupper. Dette er særlig aktuelt for prosjektene knyttet til VAM-programmet. Videre har fakultetet hatt gode erfaringer i 2010 med samarbeid med UiBs formidlingsavdeling, både med hensyn til markedsføring av forskningssatsinger og tilrettelegging av formidling av forskningsresultater. Fakultetet hadde som nevnt under punktet om forskergrupper en meget vellykket markering av en ny strafferettssatsing ved fakultetet. Det har også i denne forbindelse vist seg svært vellykket å samarbeide med lokale politikere. Fakultetsledelsen vil i samarbeid med disse legge til rette for en større markedsføring av all forskning ved fakultetet, særlig til det lokale næringsliv og offentlige myndigheter.

Den nye tildelingen fra Bergen Forskningsstiftelse til fagmiljøet straffeprosess, politi- og påtalerett fikk stor omtale i media i desember 2010, med etterfølgende stor interesse fra potensielle samarbeidspartnere og brukergrupper.

Fakultetsledelsen og forskningsadministrasjonen har også hatt et vellykket samarbeid med Universitetsbiblioteket, og Bibliotek for juridiske fag i forbindelse med en utstilling av internasjonale publikasjoner fra fakultetets vitenskapelige ansatte i desember 2010.

Fakultetets vitenskapelige ansatte har hatt en relativt høy representasjon i landets massemedier i 2010.

I forbindelse med de årlige Forskningsdagene ble det utarbeidet et skoleprosjekt med temaet "Domstolenes rolle i samfunnet", med innlagt besøk i Bergen tingrett. Prosjektet ble imidlertid ikke gjennomført da skolen som hadde meldt interesse, meldte avbud på et relativt seint tidspunkt.

Den «permanente» informasjonen på nettsiden oppdateres etter behov. For å vise aktivitet ved fakultetet publiseres seminarer, gjesteforelesninger, disputaser og lignende fortløpende. Nyheter som viser aktiviteten ved fakultetet blir hentet fra På Høyden og de sentrale UiB-nettsidene, i tillegg til at det blir produsert enkelte egne nyheter. Arbeidet med å videreutvikle nettsidene til de ulike forskergruppene ble delvis satt på vent i 2010, mens det avklares hvilke forskergrupper som skal legges ned og hvilke som eventuelt skal opprettes. Alle ansatte blir jevnlig oppfordret til å oppdatere egen profilside på nettet, sammen med en instruksjon om hvordan dette skal gjøres. For å synliggjøre forskningen ved fakultetet har det blitt utviklet en ny side med oversikt over nye publikasjoner. Her legges det inn artikler og bøker skrevet av forskerne ved fakultetet. På utdanningssiden har det i rekrutteringsøyemed blitt jobbet med å få frem studentenes stemmer; det har blitt laget en side hvor studenter ved fakultetet forteller om studiet sitt. På en side som beskriver arbeidsmuligheter forteller nyutdannede kandidater om jobbene de har fått.

Arbeidet med å sikre en så fullstendig rapportering av forskningsresultater som mulig til CRISTIN (tidligere FRIDA) fortsetter. For å sikre bedre registrering av formidlingsaktiviteter og forskningsresultater er det skjemaet for forskningsrapportering utviklet for å gi forskerne bedre informasjon om hva som skal og bør registreres. Det er også utviklet en egen oversikt over registreringer og forskningsresultater knyttet til hver ansatt de siden 2002, som skal benyttes i forbindelse ledelsens planlegging og gjennomføring av medarbeidersamtaler.

V. Internasjonaliseringsarbeidet

Fra årsplanen 2010:
Fakultetets handlingsplan for 200-09 og seinere konkretisering legges også til grunn for arbeidet med internasjonalisering i 2010. Internasjonalisering vil fortsatt være et viktig felt for fakultetet, og hovedområder det skal arbeides med kan nevnes.

Fra plan 2010 forskning *Fakultetet vil arbeide aktivt for å øke antall inn- og utreisende forskere*

Fakultetet vil gjennom en mer aktiv forskningsledelse, også innenfor forskergruppene, legge til rette for et mer strategi- og målbasert fokus mot de internasjonale forskningsarenaene, blant annet for å styrke fakultetets formidling av juridisk forskning i engelskspråklige fora. Videre vil man gjennom en viss reorganisering av forskningsledelsen i 2010, forsøke å få til en større grad av administrativ støtte til og kvalitetssikring av prosjekter med sterk internasjonal fokus og deltakelse. For internasjonalisering av forskerutdanningen vises til de ovenstående punkt om Forskerutdanning.

Når det gjelder prosjekter med en sterk internasjonal profil i dag, som vil forventes å ha kommet godt i gang i løpet av 2010, kan nevnes NFRs FRIMUF-prosjekt "Himalines" der samarbeidspartnerne er Ministry of Forests & Soil Conservation, Department of Plant Resources, Nepal, og University College, London og Oxford University. Fakultetet er videre en sentral koordinator for de juridiske, etiske og

helserettslige aspektene ved en nylig innlevert søknad til EUs 7. rammeprogram knyttet til mødrehelse i Afrika, der sentrale partnere er fra Botswana, Gambia og Malawi, USA, Danmark og Storbritannia.

Fakultetet fikk tildelt en post doktorstilling på et tverrfaglig samarbeid med fokus på Afrika fra NORGLOBAL. Det legges til grunn at denne stillingen blir utlyst i løpet av 2010. NORGLOBAL-prosjektet involverer samarbeid mellom Det juridiske fakultet og Muhimbili University i Tanzania. Dette prosjektet handler også om rett til helse, med fokus på mødrehelse i et afrikansk land. Det aktuelle postdoktor-prosjektet i Bergen vil fokusere på implementering av rett til helse med fokus på kvinner i Tanzania, i nært samarbeid med helseforskere i Tanzania.

Strafferettsprosjektet Criminal Law Theory – a New Norwegian Approach, hadde formell åpning i desember 2009. Høsten 2009 ble det ansatt en polsk postdoktor i tilknytning til dette forskningsprogrammet. Samarbeidsprosjektet, som også har en svensk postdoktor, har nå kommet godt i gang. Det har en solid internasjonal forankring gjennom tett samarbeid med professor emeritus Nils Jareborg, Universitetet i Uppsala, professor Dr. Dr. h.c. Heike Jung, Saarland University, Saarbrücken og Andrew Ashworh, Vinerian professor ved All Souls College, Oxford. I tillegg vil prosjektet ha samarbeid med blant annet Max-Planck-Institut i Freiburg.

Statusrapport forskning for 2010:

Det er gjennomført en rekke seminarer og konferansen i tilknytning til fakultetets forskningsprosjekter i 2010, som særlig tar sikte på internasjonalisering av forskningsvirksomheten.

Strafferettsprosjektet "Criminal Law Theory – a New Norwegian Approach", har arrangert flere større seminarer med anerkjent internasjonal representasjon med særlig sikte på internasjonal nettverkbygging og formidling, samt kvalitetssikring og internasjonal forankring av forskningsresultatene. Det kan blant annet nevnes seminaret om restorative justice, som vil resultere i en bok på engelsk i 2011.

Forskergruppen i strafferett og straffeprosess arrangerte et eget større seminar Rettsvitenskapens internasjonalisering fra et strafferettslig perspektiv i desember med flere mange internasjonale gjester. Seminaret tok særlig sikte på å formidle planene om et nasjonalt kompetansesenter og forskergruppens strategi for den videre utvikling av strategiplanen, samt å få internasjonal feedback på dette.

Forskergruppen for miljø og ressursforvaltning har hatt utstrakt internasjonal virksomhet og en vellykket utbygning av kontaktnettet, blant annet gjennom utveksling av forskere i tilknytning til Harvard University i USA. En av stipendiatene i forskergruppen er som følge av dette på et lengre forskningsopphold ved Harvard University. Blant annet gjennom NFR-prosjektet " Legal frameworks for Conservation of Biodiversity and Ecosystem Services in the Himalayas (HimaLines) med forankring i denne forskergruppen, ble det arrangert en større konferanse i Kathmandu (Nepal). Konferansen var et samarbeid mellom Universitetet i Bergen, Uni Global og Tribhuvan University i Kathmandu og hadde flere hundre deltakere der også Det juridiske fakultet og Institutt for biologi deltok aktivt. Konferansen ble finansiert av Norges forskningsråd og Tribhuvan University.

Det er startet flere internasjonaliseringsprosjekter med forankring i forskergruppene på fakultetet. Flere av disse har som formål å formidle norsk og nordisk rett på ulike områder til Europa. Det nystartede arbeidet med Restatements of the nordic law of contract med utspring i forskergruppen formuerett kan nevnes. Videre det pågående NFR finansierte prosjektet Europeisk privatrett. Hovedmålet med prosjektet er å føre videre kompetanse og bygge opp ny kompetanse i

sammenheng med deltakelse i et europeisk "network of excellence" innenfor komparativ rettsforskning. En stipendiat og en seniorforsker som avslutter sine arbeider i tingsrett innenfor dette prosjektet i 2011.

Formålet med de to forskningsarbeidene er både å være et tilskudd til den europeiske rettsvitenskapen, samtidig som man skal formidle innsikt i de nordiske rettssystemene til Europa.

Videre kan nevnes det pågående forskningsprosjektet The temporal dimension of tort law, finansiert av Forskningsrådet, som har ansatt en forsker med tysk doktorgrad særlig med sikte på å formidle norsk erstatningsrett til et internasjonalt og særlig tysk akademisk publikum. Prosjektet har i løpet av 2010 resultert i et større forskningsarbeid som skal utgis som bok i den anerkjente tyske skriftserien skriftserien Internationalrechtliche Studien, utgitt av Peter Lang Verlag i Tyskland. Boken utgis i første halvdel av 2010.

Sivilprosessmiljøet er under oppbygning og har hatt et oppsving i aktiviteten gjennom et tysk-norsk seminar i regi av Halvard Haukeland Fredriksen. Tittelen på seminaret var Recent Reforms of Vicil Procedure in Germany and Norway in the age of Europeanization. Seminaret er finansiert av Ruhrgas-midler. Seminaret vil resultere i en tysk bok med bidrag fra deltakerne på seminaret. Boken blir utgitt på et anerkjent tysk forlag i 2011, med trykkestøtte fra fakultetet.

Fakultetet har hatt flere anerkjente utenlandske gjesteforskere som har gitt forelesninger eller deltatt på seminarer i forskergruppene. Det er et økende antall henvendelser fra utenlandske forskere om å få gjesteforskeropphold ved fakultetet. Ledelsen har derfor innført en praksis med nye retningslinjer for opphold ved fakultetet, for å sikre at fagmiljøene får aktive bidrag fra de besøkende og en integrasjon av de internasjonale forskerne i fagmiljøene mens de oppholder seg her.

Som et ledd i nye kvalitetsrutiner i forbindelse med søknader om eksterne midler, er det også forsøkt i større grad å sikre institusjonelle mer langvarige effekter av samarbeidet med eksterne partnere i nye flerfaglige forskningsprosjekter. Dette gjennomføres blant annet ved å sikre kontakt og deltakelse i nye nettverk og formidling av nettverk knyttet til ulike forskningsprosjektet til andre forskere ved fakultetet. Som et ledd i dette tiltaket, er det planlagt deltids koordinatorstillinger som skal samordne felles aktivitet på fakultetet i tilknytning til flere forskjellige forskningsprosjekter med felles interessefelt. Engasjementene skal tiltres våren 2011.

Av nye attraktive internasjonale samarbeidspartnere og nettverk som følge av de nye VAM-prosjektene i 2010, kan nevnes University of Oxford, University of Edinburgh, City University London, Hochschule Bremen, Overseas Development Institute (UK), University of the Witwatersrand, South-Africa, Warwick University (UK) og Utrecht University.

Fra plan 2010 utdanning

Internasjonalisering er behandlet under punktet Utdanning. Det vil særlig arbeides videre med å få økt innslag av engelskspråklig litteratur og undervisning i de fire første studieårene og med å videreutvikle det faglige opplegget for de innreisende utvekslingsstudentene. Planene om LLM og Joint degree legges i bero inntil videre (se pkt 4, pkt 5f og pkt 10 under Utdanning).

Statusrapport for 2010

Internasjonalisering er behandlet under punktet Utdanning. Det vil særlig arbeides videre med å få

økt innslag av engelskspråklig litteratur og undervisning i de fire første studieårene og med å videreutvikle det faglige opplegget for de innreisende utvekslingsstudentene.

Fra plan 2010 om avtaler *Ved avtalenes utløp og spørsmål av forlengelse vil eksisterende avtaler bli gjenstand for ny kvalitetssikring og behovsvurdering. Det samme vil bli gjort ved vurdering av nye avtaler*

Statusrapport for 2010

Etter den årlige gjennomgangen av fakultetets utvekslingsavtaler ble to erasmusavtaler i henholdsvis Italia og Frankrike ikke fornyet for en ny periode, fordi det ikke hadde vært verken innreisende eller utreisende studenter på avtalen i løpet av perioden. Av strategiske hensyn ble tre erasmusavtaler i henholdsvis Tyskland (2) og Hellas(1) foreslått fornyet til tross for manglende aktivitet i løpet av sist periode. I løpet av 2010 har det blitt inngått nye erasmusavtaler med følgende universitet: University of Tartu (Estland), Université de Rennes (Frankrike), University of Rzeszow, (Polen), Universitat Rovira i Virgili, Tarragona (Spania), Universidad de Oviedo (Spania). Det har videre blitt inngått en ny avtale med University of Glasgow som åpner for at studenter fra Det juridiske fakultet i Bergen kan få opptak til deres LLM-program, og da med rabatterte skolepenger.

VI. Likestilling og rekruttering

Fra årsplanen 2010

Fakultetet vil fortsette sitt arbeid med å få flere eksternfinansierte forsker- og postdoktorstillinger.

"Handlingsplan for bedre kjønnsbalanse ved Det juridiske fakultet 2008 – 2009" vil bli lagt til grunn for arbeidet med likestilling også i 2010. Fakultetets nettside som ble opprettet ved lanseringen av ny eksternweb i februar 2009 må videreutvikles, slik at man her også kan finne oppdatert informasjon om likestillingstiltak, statistikk, plikter og rettigheter.

UiB sentralt ønsker å styrke kvinnelige forskernettverk og vil bruke en del av prispengene fra Likestillingsprisen 2008 til prosjektet: " Nettverk for kvinnelige forskere ved alle fakultetene". Det juridiske fakultet vil se på hvilke muligheter det er for å få etablert et slikt nettverk ved fakultetet.

Statusrapport 2010

"Handlingsplan for bedre kjønnsbalanse ved det juridiske fakultet 2008 – 2009" vedtatt av fakultetstyret 05.02.08, har vært lagt til grunn for arbeidet med likestilling også i 2010.

Tiltakene i handlingsplanen har særlig vært rettet mot arbeidet med å rekruttere kvinner til vitenskapelige stillinger ved fakultetet. I tillegg er det vedtatt og iverksatt at fakultetet skal ha en likestillingsansvarlig med ansvar for likestillingsproblematikk, og fakultetet har etablert en nettside med relevant informasjon om likestillingsarbeid.

Rekruttering

Vitenskapelige stillinger

Kvinneandelen blant vitenskapelig tilsatte ved fakultetet har i 2010 holdt seg på samme nivå som i 2009. (I 2009 økte kvinneandelen fra 33% til 36 % (totalt), en økning som i hovedsak skyldtes tilsetting av 3 kvinner i eksternfinansierte postdoktorstillinger.)

Resultatet av arbeidet med å få flere eksternfinansierte postdoktorstillinger er at fakultetet i 2011 tilsetter flere postdoktorer på eksternfinansierte prosjekter.

I 2010 søkte fakultetet om og fikk innvilget likestillingsmidler til finansiering av en forskerstilling for en kvinnelig stipendiat. I samsvar med *"Handlingsplan for bedre kjønnsbalanse ved Det juridiske fakultet 2008-2009"* er formålet med prosjektet å finansiere vitenskapelig produksjon av høy klasse for kvalifisering til fast førsteamanuensisstilling

Det juridiske fakultet har en stor utfordring i å få flere kvinner inn i vitenskapelige toppstillinger, og tilsetting av en kvinne i forskerstilling er et viktig bidrag for å sikre rekruttering av kvinner til faste vitenskapelige stillinger ved fakultetet.

Tradisjonelt har vitenskapelige lederstillinger ved Det juridiske fakultet vært besatt av menn. I 2010 fikk fakultetet imidlertid en kvinnelig visedekan for forskning inn i den faglige ledelsen.

Administrative stillinger
For administrative stillinger er situasjonen ved fakultetsadministrasjonen i samsvar med situasjonen ellers ved UiB. Fakultetet har sterk overvekt av kvinner på saksbehandlernivå, mens menn er i overvekt i de administrative lederstillingene. Fakultetet har hatt økning i kvinneandel i administrasjonen i 2010, og pr januar 2011, er fordelingen ca 80 % kvinner og 20% menn i administrative stillinger. Det har ikke vært noen endring i fordelingen på administrative lederstillinger med henholdsvis 66% menn og 33% kvinner.

Nettside
Et av tiltakene i *"Handlingsplan for bedre kjønnsbalanse ved Det juridiske fakultet 2008-2009"* har vært å opprette en egen nettside med relevant informasjon om likestillingsarbeidet ved fakultet. Nettsiden ble opprettet i forbindelse med innføring av eksternweb i 2009. Fra Årsplan for 2010 fremkommer det at fakultetets nettside må videreutvikles, slik at man her også kan finne oppdatert informasjon om likestillingstiltak, statistikk, plikter og rettigheter.

På fakultetets nettside om likestilling finner man blant annet *"Handlingsplan for bedre kjønnsbalanse ved Det juridiske fakultet 2008-2009"* og lenke til *"Handlingsplan for bedre kjønnsbalanse ved UiB 2007 til 2009"*. Intensjonen om at en her skal finne oppdatert og relevant informasjon om likestillingsarbeid er imidlertid ikke innfridd. Dette arbeidet vil bli videreført og prioritert i 2011.

VII. Kommentarer fra dekanus og fakultetsdirektør og forslag til vedtak

Dekan og fakultetsdirektør inviterer fakultetsstyret til å gjøre følgende

Vedtak

"Fakultetsstyret tar notat av 26.01.2011 med rapport om fakultetets oppfølging av årsplan 2010 til orientering"

Asbjørn Strandbakken
dekan

Eivind Buanes
fakultetsdirektør

NIØS-EIBU

26.01.11